

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

A Magyarországi Kárpát Egyesület, Herceg Szász Coburg-Gothai Fülöp Ő királyi fensége védnöksége alatt álló Sztitnya Osztályának közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatatos hirdetéseket, kéziratosokat pontokig körjük beküldeni

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 ft., ezentúl minden megkezdett szög szónál 50 krral több.

Befásítás, mint alapítvány.

Dr. Tóth Imre bányakerületi főúr-
vos Selmecz-Bélabánya sz. kir. város
törvényhatóságánál egy ajánlatát, il-
letve alapítványát mutatá be, melyet
ezennel alább közlünk, méltatását
jövőre hagyja.

Az ajánlat a következő:

Tekintetes Városi Tanács!

Országok nagysága s nemzetek hatalma
lakóinak, fiainak műveltségétől, munkaszere-
tetétől s munkaságától függ; mert míg
a műveltség a lelki nemesség és haladás
alapfeltételeit szolgáltatja, addig a munkás-
ság vagyont és hatalmat teremt.

E két körülményben rejlik magyarzata
azon hatalmi ténynek, hogy csak azon nem-
zetek nagyok, s vagyonosok, melyek előre
haladott műveltségök szakadatlan ápolása s
haladásuk fejlesztése mellett állandó munkas-
ságot, ernyedetlen szorgalmat fejtenek ki;
végül, hogy e két tényező összhangzatos mű-
ködhetése mindazon folyományokat is meg-
száli, melyek a szellemi haladásból s anyagi
jólétből erednek s ezek természetszerű tulaj-
donságait u. m. jellemzőtiszaságot, az erköl-
csi tökélyesülést s mindazon közérényeket,
melyek az emberiség úgy társadalmi, mint
családi, úgy állami mint egyéni-boldogula-
sának alapvetői s aethikai feladatának leg-
szilárdabb garantái.

Ezen elváltathatón tény utmutatása szerint
párhuzamot vonva, drága szeretett hazánk,
valamint Európának a műveltség magasabb
fokára fejutott államaiknak helyzete között,
kétségtelen, hogy sok tekintetben észlelhető
elmaradottságunk nem a magunk bűne, ha-
nem azon kényszerhelyzetnek okozata, melybe
a keleti barbarizmus megakasztása s a nyu-
gati műveltség megvédése által költöcsse-
günk ké vált s évszázadokon át tartó harcza

állami létünk s fennmaradásunk biztosítása
miatt sodortattunk.

De a hibákon kívül beállott hátramaradás-
nak bár ezen megnyugtató megfajlásával
nem érhetvén, mindinkább szent kötelesség-
nek, hogy nemzetünk kulturájának fejleszté-
se s hazánk úgy anyagi, mint szellemi fel-
virágoztatására szűnni nem tudó buzgóság-
gal s lérfias elszántsággal törekedjünk s a
nyugot európai nemzetekkel lelvén a ver-
senyt, azon győzelmet vívjuk ki, melyel
nemcsak a mult mulasztásait pótoljuk, de a
többi előre haladottabb kulturálmok es-
ladjanak egyenrangú és méltó tagjává is
valjunk.

Tek. Városi Tanács! A földi kincsek oly
birtokosa nem vagyok, hogy gazdagnak
mondhatnám magamat s a helyi kulturális
vagy egyéb érdekek fejlesztéséhez kész tö-
kével hozzájárulhatnék. De ezen adott hely-
zetemben is tehetséggemhez mérten, s erőtől
telhetőleg örömet kívánok Selmecz-Bé-
labánya egyesült bányaváros felvirágoztá-
sához hozzájárulni, s e célból a Tek. Tanács
előre a következő ajánlatomat terjesz-
tem.

A befásítás ügye a kopár vidék lakóira
a legfontosabbak egyike nemcsak erdő- és
népzsádasági szempontokból, de az egész-
ség s így az emberi élet legbecesebb kin-
csének megóvása tekintetéből is.

Nincs szándékem az erdészet körébe vagy
befásítás amugyis a Tek. Tanács által di-
cséretesen ápolat fejlesztése utáni, szemem
előtt csupán azon körülmény lebeg, hogy
a város területén átvonuló országutak egy-
általán nem s a városi közlekedési és mezzei
utak csak részben fasítvak be.

Hogy pedig az útszélek befásítása mily
előnyövel jár, önként érteődik; de ép azért
a hiány pótlása annál indokoltabb levén,
hajlandó vagyok ezen cél megvalósítása

kedvéért az országutak, a városi közle-
kedési és mezzei utak mellé kiültetendő fákat,
jelesül nemes gyümölcsű díofákat és pedig
úgy az első ültetésre, mint az utánültetésre
megkívántatott mennyiségben a Tek. Tanács-
nak minden visszeteher nélkül felajánlani.

Továbbá kijelentem, hogy a hodrus-vil-
nyei utat a várostól egészen fel a Vörös-
kútig a magam költségén ültetem be azon
kikötés mellett, hogy a fásítólak mellé szük-
séges karókat a Tek. Tanács állítsa elő.

S a mennyiben az utak ekkép kezdemé-
nyezett befásításának ügye a Tek. Tanács
részéről is méltó helyesléssel találkozik,
annak folytatolagos fejlesztésére vonatkozó-
lag a következő szempontokat ajánlanom a
Tek. Tanács figyelmébe:

A város határában levő utak mellé 12—
15000 drb. díofa fér el 10—10 méter tá-
volagságban kiültetve. Ezen fat 8—10 év alatt
a megfelelő időközökben volnának kiültet-
ve, hogy azok kiültetése egyszerre nagy
kötséget ne okozzon.

A díofa Selmecz-Bánya vidékén a legtar-
tosabb s legerőteljesebben növe és legbiz-
tosabban gyümölcsöző fá, mely ezen felül
semmi különös ápolást nem igényel és allat-
kó, nevezetesen rovarok támadásának kitéve
sinesen. Igaz, kezdetben lassan nő, de ha
megőrsödött, gyorsan gyarapszik és 200—
300 évig tartó élete mellett biztos nyeresé-
get is ad.

A várható jövedelemnek felhasználását a
következőképen vélném megállapítandónak:

Az évi jövedelem mindaddig, míg 3000
frtra nem rög, tőkésítendő s gyümölcsöző
leg elhelyezendő volna; élvén a 3000 frt
ez az évi jövedelem, ennek 50 százaléka
Selmecz-Bélabánya népiszkoláinak, 20 szaza-
léka az itteni keresztény hitfelekezetek pap-
jainak, 5 százaléka egy alkotandó faskola-
alapjának javára fordítandó s a maradék

25 százalék a jövőben előálló nagyobb szük-
séglet fedezésének biztosítására külön alap
gyanant kezelendő volna.

Az első jövedelméből megtakarított töké
mintegy tartaléktökeként vétetvén, arra szol-
gálna, hogy azon években, a midőn a díofa
a rendesnél kevesebbet jövedelmezne, a kül-
fönbőzetest pótolja.

A mi a fenti arányban megállapított szá-
zalek szerinti felosztást illeti, a következő
észrevételeket emelem ki.

Az évi jövedelem 5 százaléka a selmecz-
bányai fiúk- és leányiskolák javára, még pedig
kintület nélkül a felekezeti különbségre, és
miután a népiszkolák fenntartásáról vagy a
város vagy az illető hitfelekezet, esetleg az
állam gondoskodik, a jövedelem ezen szaza-
léka a tanítók fizetésének pótlására, a szor-
galmas tanítók jutalmazására, továbbá tan-
szerek, tankönyvek beszerzésére, a szegény
tanulók segélyezésére s a jeles tanulók ju-
talmazására volna fordítandó, mindenkor
szem előtt tartandó levén a magyar kultúra,
magyar hazafiság és magyar nyelv terjesz-
tése, conditio sine qua non.

A 20 százalékos járuléka a selmecz-bé-
bányai keresztényfelekezeti lelkeseknek szol-
gálván, abban a lelkészek egyenlő arányban
osztotnak, (segédlelkészek is,) csupán ezen
20 százalékos járuléka 1/3 része az állandó jó-
vedelem biztosítására és nagybírtására tö-
kesítendő, hogy a jövedelem örök időkre
biztosíttassék. Ezen jövedelemben csak a
magyar és magyar hazafias lelkészek része-
sítendők.

A jövedelem 5 százaléka mint a faskola
alapjaira szant, mindaddig tőkésítendő volna,
míg az oly nagygyá nőne, hogy a cél min-
den tekintetben biztosítottnak vétetnék, mely
pillanattól kezdve a tőkésítés beállítandó
volna. — Ezen alap jövedelmének rendelté-
sége pedig az, hogy a faskolában nevel

TÁRCZA.

Hűség.

(A osorbal tö regéje.)

Hatalmas, nagy volt a király,
Tündereknék parancsola —
Ha itt, ha ott szolt, egyre ment,
Egben, földön hangzott szava.
A Tatra szikla-bércein
S a völgyek búvós melyiben,
Ezer s ezer tündértől
Kisérve most is megjelen . . .

A Tatra hegységhez közel
Egy kunyhó állott hajdanán.
Pészlő virág, a szép Ilius
Tünderekek e kis tanyán.
A szép Iliusnak híre ment
Az országban mindenfelé —
Szép volt a lány, de jó is volt
S szerencséséjét föl is lelé;
Mert mesze földről nagy király
Jelet meg nála fényesen:
»Kezéd nekem te szép gyerek,
Hidd el, boldog léssz majd velem!
A szép királynak szép Ilius
Odadta szívét és kezét . . .
S szolt a király tovább is még,
Olyeva tartván kedvesét:
»Nagy háborum lesz édesem,
Egy évig eltart, úgy hiszem,
Az ellenéget megverem
S akkor híved majd elviszen.
Isten veled! c s a k h u m a r a d j e
Egy csók még és egy ölelés —
Még a király, a lányka néz
S szól: »Jaj, ha a csatába vész!

. . . Jön a házárts nagyanya . . .

A lányka sirva mondta el,
A szép király, hogy itt vala.
A nagyanya ily szókra kel:
»Király kell nekéd ugy-e bár?
Ki tudja, hogy mi s hogy ki volt?
Kötelméd az lett von' csupán,
Hogy az ajton s kapun kitől!
Most azt mondom neked — gonosz,
Öreg anyádnak szót fogadsz!
A görbét vedd, vagy elmehetsz,
Ha engem is megtagadsz! —
S ment meg most az arva kis Ilius —
A rengetegbe bujdosott.
Tovább, tovább, mindig tovább,
Míg végre ész s erő fogyott.
Aléltan végre lerogyott
A víz szélén, szegény leány!
Oly édes, csendes álma van
A zöld párisón, a mohan . . .
Tündérr király s kisérte,
A néma éjben csendesen
Iluska álmai fölött
Virrasztani csak megjelen.
A lányka végre öbredett . . .
Tündérr király szól édesen:
»Iluska, föld tündere te!
Királyném légy te most nekem.
Es szolt a lányka: »Van nekem
Királyim, a ki elviszen.
Csak érte, érte ver szívem,
Övé is minden életem!
»Oh, lányka te, hát nem tudod,
Hogy sirban nyugszik már szegény;
Hogy nagy hatalma megterít
A vad ellennek fegyverem?
Zokogva omlott össze szép Ilius . . .
Tündérr király s kisérte
Zokogva mind körülte állanak
S mindnyaja véle könyez.
Hé néhapon s hozzá hét éjen át
Hullattak itt gyöngyöknyeket:

A szép Ilius s tündereknéké rajja,
S tan mások is — az meg lehet.

Csorbanak kristálytiszta szép tava
Monják e könyekkel tele . . .
S a szép Ilius? — ott vége életét —
Tündérr királyhoz nem mene.
Resiczabánya.

Ogonovský Ferencz.

Instantia szűz Máriához.

Tentás Domonkos uram, Csörgő falvának
érdemes jegyzője kényelmesen elnyújtóz-
koda ult fakó öreg székeben és sűrű füst-
fellegekkel töltötte be az alacsony szobáját.

Elgondolkozott a világ sörje felett.
Persze gondolatban is kétszer mondta a
pontosabó szót, mert hát jegyző uram ta-
nitó is volt, és a tömérdek vásott gyerek
meg nem tanulja a szót, ha legalább kétszer
nem hallja.

Kopogtatnak.

— Tessék beljebb kerülni, kialsjtja Tentás,
és nem felejtí el még egyszer eldormogni,
hogy: »kerülni.«

Alig tíz évesnek látszó leánya lép be.

A mint belépett a szobába a dohányfüst
miatt elfogta a prüszkölés.

— Dicsértessék az ur Jézus Krisztus, da-
dolta végre.

— Mindörökké amen. Nő az tán?

— Ne haragudjék notárius bácsi. . .

— Mit akarsz?

— Megkérném a notárius urat, ha írna
egy levelet.

— Szívesen kedvesem, hogyné írnek! Tes-
ség lehet foglalni. Új le kicsikém . . .

Jegyző uram elzalt végig nézte a kis
leányt, hogy külseje után taksálja az episto-
la árát.

— Köszönöm a notárius bácsi jószágát.

Aztan husz krajczárt fizetsz érte. A leánya
ijedten meresztí szemét Ittásra.

— Hu-huz krajczárt?

Szeme könybe labadt, a kék köntényké-
jével törülgette sapadt arcát.

— No már mit pityeregsz, nyafogsz, sirsz,
hé? Hát nincz pénz . . . ? kérdi a jegyző
elhangya a barátságos hangot.

— Hi-sizen azt akar-nék épen kérni.

— Tölem?

— Mastól.

— Hm, hát hogy hívnak?

— Viriczának, Janos Viriczának.

— Jól van, Viricza, megírom hitelbe. Majd
aztán fogod megfizetni, ha megkapjátok a
pénet. Ismerem a mamádat. Csak ne sírj, no!

A jó öreg előkereste a levélpapírost, a
nagy öblös kalamazist, a rudvastagságú toll-
szarvát, aztán megigazítva pápaszemét, kissé
fészkeldött, oda-oda pislantva a lányra.

— Nna, hát írjunk: Nagyságos ur?

— Jaj, nem nagyságos ur . . .

— Asszony?

— Az sem.

— Hát kinek-minek akarsz írni: Mit mon-
dott a mamád, hé?

— Nem mondott a mama semmit.

csemekkel az utak szélei és más városi telkek, akár újak is, nem gyümölcs- és díó-fákkal ellátassanak.

A jövedelem 23 százaléka, illetőleg amennyiben a fások alap biztosítottak s annak további gyarapítására mi szükség sem fogorna fenn, a jövedelem 30 százaléka oly állandó töké gyarapításra volna felhasználható, melyből földbirtok vásároltatnék, s a jövedelmekből ily tökébirtok mindaddig gyarapították, míg annak kamatja s jövedelmeiből az összes selmecz-bélabányai magyar kulturájú népiskolák költségjei nem fedetnének, de ezen utóbbi esetbeállva a tökéjövdelem $\frac{1}{4}$ része az említett töké gyarapítására fordítandó volna. Ez esetben is szem előtt volna tartandó a tanítók jutalmazása, a szegény tanulóknak állandó segélyezése, a szorgalmas s jeles tanulóknak jutalmazása.

A gyümölcsfák gondozása, természet értékesítése, a jövedelem kezelése a tanács körébe tartoznék s az erre vonatkozó számadások s illetőleg előirányzatok évenként a közzgyűlésnek bemutatandók s megállapításuk után a m. kir. bányagazgatóság az illető iskolahatóságokkal, s keresztény felekezeti lélekzettel közlendők volnának.

A jövedelmekből befolyó kézpénz kamatoztató kezelésére, azt hiszem, az arvagym. pénztárnál fennálló vagy létesítendő rendszabályok volnának alkalmazandók, s ezen ügy ágra külön szabályrendelet megalkotandó, melyben az ültvények megvédése, a rongálások, kivágások megfenyítés, tilalmi táblák felállítás stb. pozitív intézkedésekkel részletesen megállapították.

Fentebbiekben vázolt ajánlatom elfogadása esetén oda terjed előterjesztésem, mikép én a részletes tárgyalások s kivételi intézkedések megállapításánál készen vagyok fogok bővebb felvilágosításokkal szolgálni, miért kérem magamat ezen javaslat elintézéséről értesített, s az ügy szabályozását a nyom. m. k. földmívelés-, ipar- s kereskedelemügyi, nem különben a nyom. m. kir. vallás s közoktatásügyi miniszteriumnak is tudomására juttatni.

Ki egyebekben maradtam kívánó tiszteltem kifejezése mellett, Selmeczban 1889. január 22-én Dr. Tóth Imre orvos, sebész-udor, szülészester s műtő, m. kir. bányakerületi főorvos.

A rózsahelyi gymnasium.

(Magyar műveltségértörtenelmi rajz.)

Írta: Csösz Imre dr.

„Colligite fragmenta, ne periant.”

Biblia.

(Folytatás)

A legfontosabb újítás, mely az alkotmányos életet s politikai önállóságot igen becsülő II. Józsefnek kormányzata alatt történt, volt

egyrészt az iskolák felekezeti jellegének eltörzése; másfelől pedig a magyar nemzeti irányú képzést kockázatos német nyelvnek oktatási nyelvvé való behozatala. Az előbbi váltig mutatja a három nyelven (magyarul, latinul s németül) kiadott s szigorúan előírt iskolai madság, melyet, azon idők tanujaként, a magyar szövegben ide ígattunk: »Könyörgés az iskolabeli tanítás elöltré. Uram! mi a te teremtet általid, könyörgünk te néked, világosít meg a mi elménket, hogy azt, a mi igaz, jól megtanulhassuk, erősíts meg a mi emlékezetünket, hogy azt a jót, a melyet most tanulni fogunk, megtarthassuk, és oda hajtsd a mi akarunkat, hogy azon hasznos oktatások cselekedtetél is véghezvihessük, és így mind önmagunkat, mind felebarátunk szerencsésekké tessék.» Könyörgés az iskolabeli tanítás után. Hála adással hozzád emeljük a mi lelkünket, oh minden jónak adója! a te velünk közölt jöteményidért. Adjad, oh Uram! hogy azon oktatás, melyet mostan vetünk, mi nekünk javunkra, és te neked dicsőretre szolgáljon. E mellett még kérünk téged, önts ki a te áldásodat a mi fejedelünkre, hazánkra, szüleinkre, tanítóinkra és jötevőinkre. Tegyed, oh Uram! őket s minden embereket szerencsésekké.» A másik illetőleg egy 1784. jul. 8-án kelt patens elrendelte, hogy a következő iskola év novemberétől kezdve egy tanuló sem vehető föl a gymnasiumba, a ki németül legalább olvasni és írni nem tud. Három esztendő múltán pedig valóban oktatási nyelvvé a német és csupán olyanok, a kik annak birtokában voltak, nyertek tanári alkalmazást; másrészt a már tanszéken levőknek ez idő alatt oktetvelni el kell vala, hogy a szegényben néposztályi, mely pedig eddigelé, mivel kimutatás szerzet alismeretét díjalnani lehetnek az ország bármely nyilvános intézetébe, s a középiskolának is a legnagyobb contingensét adta, a tanintézetből kiszorítottassék. Mert az a néhány ösztöndíj, mely a tanulási kedv emelésére volt szánva, valóságos otyánét föltetkez vala köve, hogy mindenki mas, mint az igazán szegény sorsú tanuló járhatott hozzá. Ekként lón, hogy intézetünk is, mely előbb a növendékek létszámára az ország hasonnemű iskoláit többnyire fölülmúlta, a

Viricia ámulva nézett az örege — Természetesen... hiszen minden ember lélegzik.

Nótárius uram alig fújhatott el egy szemébe túlóla könyvet.

A leányka pedig folytatta csevegését — Olyan hideg a szegény kis mama keze mert hat nines füve a szoba. Elfogyott a fa Levest sem főzhetünk, pedig a kis mama szereti a levest.

Téntás fogta kalapját és botját. — Jőjj, Viricia, menjünk csak haza, megnezem az anyadát.

Elindultak. Mikor a falu végén levő kunyhóhoz értek, mar ott találtak néhány jölekkü szomszéd asszonyt, a mint sirattak a szegény kizsenedett övegyet.

A kis Jancsi titkolódva futott nővére elebe. — Pszt, susogja, ne szólj hangosan, szegény mamacska meghalt.

A jó öreg notárius megfogmaggotta a gyermekét; többször is ismételte: — Meghalt, meghalt.

Meg volt hatva mindenki, csak a bíró vonogatta a vállát. Odadörögte a jegyzőnek is. Óraül közsé, két arva szakadt a nyakadba.

Magamra vállalom ezt az egyiket, szól az aglegény notárius, táncsák nem haragszik meg érte a Zoofka gazdasszony, és tán megsegít érte a boldogságos szűz Maria.

A »Národnie Noviny« is megemlékezik a budapesti tüntetésekről, az mondja, hogy a tüntetése a képviselő házban kezdődtek s az utczán végződtek. Az országházban szerente úgy vitatkoznak, mint a tiszai csár-

standjnak behozatalával igen megfogvatkozott.

1785-ben az által is változtatott II. József nagynevű anyjának tanügyi intézkedéseiben, hogy a tankerületek számát negyre szállította le. Ekkor a rózsahelyi gymnasium a pozsonyi tankerületbe bekebelezetett be, és Prónay Gábor báró főigazgatósága alá lett helyezve.

Hatvanegy esztendő miközök már a rózsahelyi piaristelep, apostoli és mentori üdvös hivatásának mezéjén csöndben, zajlatlan az egyház s hazának szent érdekében, midőn az alapjaiban most is álló iskola épület, t. i. 1790-ben létrejött. Marsvoszky D. igazgatónk szép érdemét találjuk ez időből följegyezve. Ugyanis ezen bugzó férfit, a muzsák ezen fölket papja a tanulmányi alaphoz s helytartó tanácsához fordult a még szükséges pénzért s befolyások embeire útján mindkét helyen cédlt ért, a menyében 3781 frt. 53 kr lón rövid időn kitulvalyozva megkeresésére. Mit azon kor évkönyve így orokít meg: »Ex munificencia regie Scholae Piae Rosenbergensis de novo surrexerunt et in gymnasium maius elevatae sunt.« Gymnasiumunk ez alkalommal új pecsét nyomóra is tön szert, a melynek körirata a következőleg szól: »Sigillum regii gymnasii Rosenbergensis 1790.«

II. József halálával, mely 1790. február 20-án történt, fivére Lipót, e nevén II-ik ulti az örökösödés érelében Magyarország trónjára. József tudvalevőleg már életének végén rendeltetének nagy részét visszavonta, de mégis a rendnek visszaállítása, melyet az ország közvéleménye oly hön óhajtott, utódjára maradt. Visszahelyeztetett tehát részben a latin nyelv és az oktatási nyelv állapota azon nagy ellenszerv következtében, mely a német nyelvnek hivatalban és iskolában való használat ellen szelében hosszabb mutatókozott mindazoknál, kik nemes büszkeséggel hangoztak, hogy hazánk a magyar nemzeti jelleg a nemzetiség pilladuma alatt állhat lón.

Ez alatt gymnasiumunk növendékeinek előbb nagyon megcsökkenett száma folytonosan szaporodott, minek természetes okát a megváltozott körülmények találjuk. Mert, miután a tandíj, melyet, habár az magában cselekdység is látszik, oly szűk, a kiket angyali szükség szorongata, kikre még, mostohább körülményeknek közepette, megélhetésnek gondja is nagy teherték súlyosodott, előkürtetett, és a német nyelv helyébe részben a magyar nyelv is lépett, a tanulóknak megkészeződött nálunk, hol azok, kiklöl a sors jobb kezét megvonta, olecsobb ellátásban részesülhettek.

Mi egészen más szellem kezdé nyilatkozni ekkor! A nevelés oktatás a vallás irgatlan alapján tiszta magyar nemzeti irányban haladt. Erre vallanak az 1790. máj 7. s 1792-ben kelt kiadványok, melyek elsősében a tanároknak is kötelességévé tetetik, hogy az isteni tiszteltem a növendékekkel jelen legyenek, a masodikban érendelve lón a magyar nyelvnek rendszeres tanítása folytonos tekintettel a stilsztikai czélra. Továbbá a nyilvános helyek látogatása az igazgató, illetve az osztálytanár engedelmétől tésék függő, és szigorúbb felvigyázat alatt vétektek a tanulóknak tekintetben. Egyáltalán a növendékeknek az iskolán kívül való szorosabb szemmel tartása és a templom bugzó látogatásának kiterjesztése váltig azt mutatja, hogy ez idét a középiskolában, a szellem gyakorlati s hazafias irány kiműveltetése mellett, föltéketint volt a vallásos érelmeklől egészen áthatott erkölcsös életnek megállapítására.

Ily kedvező fordulat mellett fájdalom érzést keltett II. Lipót váratlan (1792. mart. 1.) halála, ki rövid két esztendő uralkodása alatt sok szép reményre jogosíta Árpád nemzetét. Intézetünk is megsíratta a hosszabb éltre érdemes jó királyt, ki a piaristarenddel kegýt többször érezeték, melyet leginkább azdan tanúsított, hogy a kegyeszerzet minden szabadalmát és intézkedési jogát megerősíté.

Lapszemle.

A »Národnie Noviny« is megemlékezik a budapesti tüntetésekről, az mondja, hogy a tüntetése a képviselő házban kezdődtek s az utczán végződtek. Az országházban szerente úgy vitatkoznak, mint a tiszai csár-

dáknak a csökökös A 14. §, mely a magyarok felfogása szerént az alkotmányt sérti, a N. N.-ekát nem érdekl, mert ökné nem is méri k az alkotmányos életet.

A 25. §, mely ellen az ellenék harcot viv, alkalmat ad a N. N.-nak, hogy kikeljen a magyar nyelv ellen, mely szerente a tötök fájdalomnak, nyomorúnak és szerencsétlenségének kezdete, ki is mondja, hogy a tötök nem lelkesednek érte.

Azt mondja, hogy a tüntetések nem a magyar nyelvért voltak, mert a magyar nyelv nem kell Tisza ellen védeni, hanem csak Tiszát akarja az ellenék megbuktatni. Azt hiszi a N. N., hogy ma-holnap a magyar minisztereknek Bécsből parancsolnak s ha nem engedelmessékednek, germanizálni fogják Magyarországot.

Ilyen bárgyúságokkal tartja a N. N. olvasó s ilyen kicsinyes fogásokkal akarja velük Magyarországot megutáltatni, mert nála a eskő szentesíti az esközököt. Mi pedig ezzel szemben nem tudjuk eléggé ajánlani azoknak, kik töt lapot akarnak olvasni, a Budapestesen megjelenő, hazafias irányú »Slovenskí Noviny«-t, mely kitünően van szerkesztve s hetenként háromszor jelenik meg.

HIREINK.

Árvából. Halálólas. Özv. izspéfalvi és kevelőzi Lavotta Józsefné szül. ruttkai és nedeci Ruttkay Florentin február hó 25-én, életének 63 évében rövid szenvedés után meghalt Alsó-Kubiban. A boldogult hült tetemei febr. 28-án az alsó-kubini ág. h. ev. egyház templomában d. e. 10 órakor tartott gyászszertartás után az árvavárjai sírkertben tetették nyugalomra. Béke poraira!

Körözötés. A budapesti m. kir. államrendőrség körözött Rudolfzky szül. Szurovák Anna pribisi születésű asszonyt, a ki férje kárképepénztári könyvecskével felveté 3470 forint, azután férjét elhagyva, megcsökött.

Liptóhól. Korán vitte magasra Német-Porubánk múlt héten egy 13 éves fút, mert nagyjénje gorbomba magaviseletéért büntetéssel fenyegetve meginté, szótlannal távozott a szobából. Este nem került elő, keresték az egész házban s tájékan, nem volt található. Harmad napra a család egy tagja a pajta padlására ment s nem kis rémulletre az elszánt, magára törő fút egy darabka kötelén letja fogni. Vallás-erkölcsi nevelés jöjjön a te országod!

Hullahalászat. E leloyolt hét első napjaiban Liptó-Sz. Miklóson alul a Vágból egy szolgáló leány hullaját halászták ki. Miért? hol? hogyan? került e fogyczagotló időben a vízbe, e titkot magával vitte a tulvájra.

A szűcsök bálja. Február hó 24-én volt a Lsz.-miklósi szűcsök s mondhatni a polgárok bálja. A terem kitünő izléssel elrendezett — közben nagyon értékes is. bőregy medve, egész oroszlan szí féle — bőrröckel volt díszítve, mi, a jó sikert is hozzá számítva, a rendezőknek dicséretre válik.

A kárpátgyekesület liptógyejei oszt. kávcsozárja f. március hó 2-án lett megkürtöve a Sas vendéglő nagy termében.

Fiataltolvaj. Egy Ujma István nevezetű 12 éves ifju gyermek nem rég egy trstenai kovácstól 500 forint loptott el. Tette azonnal felfedeztetett és a fiatal tolvaj e héten a rózsahelyi kir. ügyészségnek adattott át.

A rózsahelyi gym. építésével ifj. Króner János fiatal építész bízott meg.

Zölyomból. Mulatság. A beszercebányai városi tisztviselők nyugdíj alapja javára f. hó 23-án tartott bál fényesen sikerült. Az első négyest 68 pár táncolta. A mulatság kivilágos kivrivardott tartott. Bevétel volt körülbelül 1400 frt. leszámitva a kiadásokat, marad a nemes czélra tiszta jövedelem 800 frton felül.

Március 15-ikét az ideán is meg fogja ünnepleni a beszercebányai községség. E czélból múlt héten már bizottsági ülés is tartattott, melyen határozottá lón, hogy a népszoklatot: Dr. Major Károly ev. gym. tanár, a hivatalos megnyitót és alkalmi beszédekét: Weisz Gyula és Éder Ferencz fogják megtartani. Alkalmi költeményeket

— Magad akarsz írni valakinek.
— Magam.
— Ej, csak nem szerelmes levelet, hé? Miért nem tud a mamád a dolgrol?
— Mert beteg, nagyon beteg, zokog a leányka.
— A már más. Szólj hát, kihez írjak?
— Megkövetem notárius bácsi, a boldogságos szűz Mariához.
— Téntás meglepetve tekintett a leánykára, majd meg haragosan rivált:
— Te, hát bolondád akarsz tartani? Megverlek kis gonosz. Hordd el magad, credj! Viricia ijedten sietett az ajtó felé.
— Egyszerre elbotlott és végig zuhant a padlózaton.
Nótárius uram haragja menten elszállt. Az öreg úr maga emelte fel a gyermeket.
— No, nem kell megijedni. De hát mit üzenél a boldogságos szűznek?
— Azt szeretném neki megírni, hogy küldjön nekünk egy kis meleg levest, mert a mama fázott, didergett tegnapi, aztán ma is olyan nagy a hideg, aztán a mama szólni sem akart velünk... nem is akar felébredni. Téntás összerzezent.
— Mikor ettél utoljára?
— Tegnap ettük meg Jancsival az utolsó kenyeret. Maminak is akartunk adni, de nem fogadta el.
A jegyző nagy izgatottság vett erőt.
— Mikor ma reggel fel akartad kelteni, mit tettél?
— Megcsökoltam.
— Lélegzett?

szavainak: Weisz Gyula és Ferenczy Ödön. Az énekarokat Adamich J. tanítja, illetve tanítatja be.

Kinevezés és áthelyezés. A beszercebányai 74. m. kir. honvédegyalgy dandár dandárparancsnoka Petényi Sándor m. kir. honvédezési Levélről lön kinevezte. — Báró Reichlin-Meldegg honvédezési Verseczre lett áthelyezve, helyét Védő Albert alezredes Debreczenből fogja elfoglalni. — Kovács Sándor, pénzügyigazgatási szämvezgáló a fővárosba tette át, helyére Ivanovics Sándor, pénzügyminiszteri I. oszt. számtiszt nevezetett ki.

Látogatás. Legközelebb érkezik Beszercebányra báró Nyáry Béláné Ó Méltósága, aki titlété alatt igen sokszori megléjelt adata Beszercebány város iránti szeretetének és ragaszkodásának.

Álarczosbál. A beszercebányai színtársulat hajli március hó 3-án a takarékpénztár helyiségeiben álarczosbált rendeznek.

Színház. A már két hónap óta Beszercebányán idözü és nagy sikerrel működő Jeszensky-féle színtársulatnak sikerült Vizváry Gyulát vendégszerelésre megnyerni. Vizváry febr. 27-ikán érkezett ide, »Pry Pál.« »Stern Iska.« »Kénytelen házasság.« »Egy csésze tea.« és »Válás után« című darabokban szerepel.

KÜLÖNFÉLEK.

Az új állatorvos. A Ruzsicska József lemondásával újból megüresedett megyei állatorvosi állomásra Valentin Ottó, toki városi állatorvos nevezetett ki a főispán úr által. A kinevezett állatorvos breznbányai születésű, teljesen bírja a töt nyelvet.

Színészet Selmezbányán. Ságby Zsigmond színtársulata e napokban érkezik Selmezbányára s. h. hó 6-án »Királyfogás« operettel kezd meg az előadást. A társulat teljes operette-re van szervezve s magasabb műfajú drámákat is ad elő; egyebek között Othello, Faustot, az Ember tragédiáját stb. Tagjai között több oly kiválóbb van, kik az első rendű vidéki és több fővárosi színtársulatoknál működtek. Megemlítiük a a nők közül Bényeiné, Veszprémné, Bánfalvyné, Ságbyné, Ságby Rozsikát, a férfiak közül: Ságby, Veszprém, Berényi Gyula, Tiszlay Miksa, Bánfalvy Béla, Fekete Miksát. A társulatnak, mely jó ajánlattal jön az öt bányavárosba, ösztönözten kívánunk telt házakat.

Stubnyafürdő gyógyfürdő. A belügyminiszterium Turócvarmegye pártóló leterjesztésre megengedte, hogy Stubnyafürdő a gyógyfürdők közé vétecsék fel. A fürdőre vonatkozó szabályrendeletet esütörtökön állapította meg Beniczky Kálmán alispán elsőnökte alatt Chabada József körömczi polgármester, Keviczky István megyei főjegyző, Zorkóczy Tivadar főszolgabíró és Haas Jakab dr. főorvos tanjából álló bizottság. Mi ösztönözten kívánjuk, hogy varmegyének e kitünö gyógyhatású fürdő, melyet a tulajdonos Körömczbánya város is iparkodik emelni, minél nagyobb virágzásnak induljon.

A töttség segélyért kiált! című cikkében a prágai »Národní Listy« felhívást közöl a cseh közsöngséghez, hogy vegyepártfogásában a turóczi szentmártoni töt nemzeti Dom építési ügyét. A Dom felépítése ugyancsak ter szerint legkevesebb 53.000 frtba kerül, s a tötök gyűjtései ez összeg kétharmadával már kimerültek úgy, hogy a »cseh testvérek« segélye nélkül a Dom körüli munkálatokat kell megállítani. A Národní Listy szívére bejárt a cseh publikumnak s mint nemzeti ügyet melegen ajánlja a töt Dom segélyezését.

A turóczi kerek és hiteltözet februr hó 27-én tartotta közgyűlését, mely alkalommal az igazgatóság jelentését és indítványait elfogadta a közgyűlés. Az elhunyt Haas Dávid helyébe az igazgatóságba bevaszaltott Perli Zsigmond szöbötbséggel, a felügyelő bizottságba Lax Adolf dr. egyhangulag.

Zártkörű táncmulatságot rendez a zsolnai casino e hó 4-én az egyesület helyiségeiben.

A zönvörárajai állami tanítóképző intézet ifjusága, írják lapunknak, ez idei tanultságát, mely eredetileg februr hó 16-ára volt kitűzve, Rudolf trónörökös halála miatt f. hó 23-án, az az szombatn tartotta meg a közalapítványi uradalom vendégkörében. A mulatság, fájdalom, nem részcsült a nagy közsöng azon felkarolásában, melyet az ifjuság méltán remélhetett. — A sok vidéki meghívott közül, senki, de senki nem vett részt a mulatságban. Miért? Talán az idök jelenék tekintsük ezt? Avagy talán oka van a nagy közsöngnek valamért nehezíteni a tanítóképző intézetre? Avagy talán keveseli a tanítói pályára készülő ifjuságot? Leginkább bánatna minket ez utöbki ok; mert úgy vagyunk meggyözüdve, hogy a képezdők ifjuság csak úgy tanul ifjuság, mint bármely más intézetnek az ifjusága s épp azért, mert szegény s a pályája is, melyre lépni készül, végtelenül szegény, de most a tanítói hivatás a legfontosabb hivatások egyike, ez vezérli a népet, — a legtöbb méltányosságot, a legtöbb pártfogás érdemül meg a nagy közsöng részéiről. Sajnos, e pártfogásban a zönvörárajai állami tanítóképezde ifjusága nem részcsült, pedig ez ifjuság sem e multban, sem a jelenben nem adott okot arra, hogy a vidéki közsöng töle elforduljon. Legfájdalmasabban érintette az ifjuságot az a körülmény, hogy az állami tanítóképezde előjárói közül senki, de senki sem tüntette ki becses megjelölésével. Valóban ez nem nagy érdeklődésre mutat az intézet és annak ifjusága iránt. Maga az ifjuság mindent elkövetett, hogy a mulatság sikerüljön. A tanczterem igen csinosan, izlésesen volt díszítve, az ifjuság iparkodott magát mindenki előtt kedvessé tenni. A helybeliek, a kik majdnem kivétel nélkül részt vettek a mulatságban, mind igen jól mulattak. A mulatság reggelig tartott, a jó kedv nem hiányzott, és végződött — deficiittel. — Az ifjusági könyvtár, melynek javára volt rendezve a mulatság, — szebb idökről fog álmódózhatni. De nem ez, nem ez faj az ifjuságnak, mert hisz, hála Istennek van a könyvtárban annyi könyv, a mennyit az ifjuság négy évi tantolyam alatt sem olvas el, hanem faj az a megmagyarázhatlan közsöng, melyre a nagy közsöng részéről találkoztok!

Heti vásárokat kerünk! Különös és idegen ember nem is egy könnyen hiszi el, hogy Turóc-Szt.-Mártonban, a varmegye székhelyén heti vásárokat tartatnak. A város előjárósága eddig nem tartotta szükségessé, hogy a városi közsöng érdekében a heti vásárokat lelépécsket tegyen. Nem szükséges itten bővebben fejtegetnünk, hogy a város fejlődésére milyen jötekönyv hatással, ha hetenként csak egyszer lenne is a heti vásár. De más részt az újabb idöben tetemesen felszaporodott azok száma, kik a heti vásárra vannak élelmi cikkeik beszerzésére utalva, tehát úgy ezek, mint a város termelő közsöngé érdeké lenne kielégítve, ha a heti vásárokat lelépécsket, melyektől a kereskedelmi, ipari és gazdasági viszonyok emelkedését is lehetne várni és azért nem is tudjuk érteni, hogy a kereskedők és iparosok nem tettek eddig kezdeményező lépéseket a heti vásárokat lelépécskére. Úgy tudjuk, hogy a Bach-korszak által tartattak heti vásárokat, nem lenne tehát nehéz ezen alapon felújítani azokat, ha pedig az akkori engedély érvényessége megszűnt volna, kérjük a város újon megvaszaltot bíráját, hogy ne sajnálja a város érdekében a mozgalmat megindítani. Emelkedjék felül azon nézetelem, melyek híri szerent eddig akadályok szölgáltak. Mi bizunk azon jó akaratában, melyet kell, hogy — mint első előjárója a város érdekéi iránt tanusitson.

A tél. Március elején vagyunk s a tél még ma is javában tart. A koroelözü ténre most is akadálytalanul lehet koroelözüni, napról napra havazik, a szánu egészen jó, mintha nem is tavaszszelö havába léptünk volna.

Március 15-ét, a szabadságharcz évfordulóját, a turóczi-szt.-mártoni állami közép kereskedelmi ifjuság önképzö köre ünneplés közgyűléssel fogja megünnepelni. A múlt alkalmi felolvasásból, hazafiás költemé-

nyek elszavalásából és énekszámokból fog állani.

Jegyzőválasztás. A priböczi körben megüresedett körjegyzői állásra a mult hó 26-án egyhangulag Ruttkai Béla vaszaltott meg, ki állását apríus elejével foglalja el.

Loyalitás. A N. N. írja, hogy Huban halálának évfordulóját alkalmából a turóczi-szt.-mártoni ág. ev. templomban isteni tisztelet volt s Horváth József esperes érzékeny szavakkal emlékeztet meg emlébeszédében a töt nemzetiségét és az ev. egyházat ért veszteségről. Különösen kiemelte küszöndét a töt nemzet gyilkosai (t. i. a magyarok) ellen. Az ismertetés után az egyház tagjai beszédéért gratuláltak az esperesnek. — Megjegyzendő, hogy ugyancsak a főesperes, ki Hubanért predikációt tartott, Rudolf trónörökösért csak imádkozott.

A ruttkai négyülés. A fővárosi napi lapok a napokban azt a hírt hozták, hogy Ruttkai ma tötötö négyülést tartanak. Mint teljesen megbízható értesülés alapján írhatjuk, ilyen négyülés tartásáról ött semmit sem tudnak.

Az országgyűlés a nyolcadik téte foglalkozik már a véderöröl szölo törvényjavaslat tárgyalásával. Most az ismeretes 25-ik §. mely az önkéntes köröl-belül ötven szöngyven s müntén köröl-belül ötven szöngyven s a szölasra feljegyezve, e paragrafus tárgyalása még hosszabb idöt vesz igénybe. — A közmunka rendezéséről szölo javaslat tárgyalását már megkezde a szölobizottság. — A mezei rendöröség rendezéséről szölo javaslat már szintén a ház asztalán fekszik.

A magyar hírlapirodalom 1889-ben. Idösb Szinnyey József az egyetemi könyvtár öre, a »Vasárnapi Újságban« igen érdekes statisztikát tesz közzé, mely elmondja, hogy a folyó évben hány és milyen hírlap jelenik meg s felsorolja, hogy hogyan szaporodtak a lapok az első magyar újság megjelenésétől mind maig. E szerint most 600 magyar lap jelenik meg, melyek előfizetési ára egy övre 2506 frt 55 kr. Nagy haladás ez az első magyar újságnak, a pozsonyi »Magyar Hírműködés«-nak megjelenése óta, melynek előpdányát 1780-ban olvasták először Rát Mátyás szerkesztésében. 1868-ban 120 hírlapunk volt; 1873-ban 201, 1879-ben 324, 1882-ben 412, 1886-ban 516 s most 600 lapot olvas a magyar közsöng, melyekből 267 a fővárosban, 331 a vidéken és 2 a külföldön jelenik meg. Az idegen nyelvű lapok és folyóiratok száma 181. Hazánkban 10,275 magyarul beszélo emberre esik egy magyar lap. Az egész világon 41,000 lap és folyóirat jelenik meg s így átlag 36,318 emberre esik egy lap vagy folyóirat.

Felhívás. Az 1888-ik évi XXXI-ik törvény-cikk szabványai értelmében minden villamos távirda, távbeszölo (telefon), továbbá villamos jelző és villamosvilágítási berendezés létesítése — azoknak kivételével, melyek az egyes házak belsejében, továbbá más köz vagy magán terület által el nem vaszaltott telken avagy örszfűgözött birtokon a közhatalmat kizárásával létesítettek, vagy létesítési tervetkezett — az államnak fenntartott jogai közö tartozván, a közmunka és közkelekedésiügyi Miniszter úr Ö Nagyméltóságának engedélyezését igénylik. Ennél fogva mindazon magán távirda, távbeszölo (telefon), továbbá bárminö villamos jelző, vagy világítási berendezés tulajdonosai illetve tervezöi, kik erre engedélyvel nem bírnak, a szükséges engedély megadása iránt és pedig a már meglévökre nézve legkésőbb március hó 15-ig a megjelölo berendezés felrajzának 2 példányban való bemutatása mellett, melyből a használatban lévö villamozetek hossza és távontajai tisztán kivihetö legyenek, alöirott igazgatóság útján emeltetik Miniszter úr Ö Nagyméltóságához annál bizonyosabban folyamodni kötelesek, mert ennek elmulasztása esetében az idézett törvény 11 §-a értelmében 50—300 forintig terjedö pénzbírsággal fognak megbüntettetni. Pozsony, 1889. februr hó 19-én. *M. kir. pósta- és távirda igazgatóság.*

Kivándorlás. Közelebbi kimutatásunk öta ismét több adat áll rendelkezésünkre, melyekkel csak szaporodik az igazolvány nélkül utazó letartóztatottak száma. Februr hó 17-én 7 kivándorölt tartóztatottak le a ruttkai esendörök, ezek között volt zemlénygyei

2, abaujmegeyi 2, szepesmegeyi 1, lipötmegeyi 2; februr 20-án 7 szöbötlesmegeyi; 25-én 3 abaujmegeyi, 1 szepesmegeyi; 26-án 3 szepesmegeyi, 1 sárosmegeyi. A letartóztatottaknál volt 1940 ft, 17 vasuti, 12 hajöjegy. A turóczi-szt.-mártoni szölobizóiró hivatal visszaküldte öket illetései helyükre.

A nöi hajról érdekes méréseket közöl egy bécsi lap. E szerint a szökeknek napjában 14,000,000 hajszálat kell felsüniök és kefeelniök, a barnáknak mintegy 109,000 szálat, a feketeeknek 102,000 és a vöröshajúknak már csak 88,000 szálat. A mint hölyneik aligha tudták, hány szál kell duz frizuráikhoz, úgy a legkevésben gondolják, hogy 65—80, söt a világos hajúak 110 kilométernyi haját tornyoznak fejükre. Egy-egy sötét hajszál elöir 10—20 dekjé, világosabb 4—5 deka súlyt, anélkül, hogy elszakadna; a haj csak megnyúlik, azután megint összehúzódik.

Amerikai szerelmes levelek. Az amerikai nagy városokban új keresetforrás nyílt jó tollu írök számára e a szerelmes levlírás! Mert sok szerelmes pár tud ugyan szerelni, de irni nem; a legtöbb irni tudó pedig ahoz nem ért, hogy miként kell egy szerelmes levelet mindenféle édes virágos kifejezésekkel tetszötö alakba önteni? A szerelmesek e fajtajától van aztán jó keresetük a levlíróknak, kik nagyobb részt nők. Igen természetes, hogy, ha valaki összehasonlítja azt a sok szerelmes levelet, rájönne, hogy ezer és ezer ugyanazon kaptára van utve, vagyis: egy gyárból került ki, de hiába, Amerikában a szerelmet is gyáriilag kezelik.

Leányok miatnyánka. Egy kisasszony noteszből másöla le valaki ezt a »modern könyörgöset«: »Mi kérünk, ki vagy a 25—30-as években, jelentécsék be a teved. Jöjjön el a te násznagyod. Legyen meg a akaratod, miképen itt a szalomban, azoképen a templomban is. A mindennapi könyha pénzünket add meg nekünk minden hó eljésén. És bocsásd hozzánk leánykori udvarlöinket, miképen mi is elbocsátjuk a rád kacsingató szöbalyányokat. Ne vegy minket a jövö farsangba leányfövel. De szabadíts meg a pártóló. Mert tied az ebéd idejének meghatározása, a kontök kifizetése és az utolsó előtti szö. Most és pap öszedásáig: azontal am — nem!«

A tötölök életbiztosítása. A fővárosi tötölök nem részcsülnek nyugdíjban, hanem a közgyűlés kivételén esetekben kedgydíjat szökt megvaszavni azoknak, a kik munkakép-telenekek válnak. Szerberczsky Szanisöl tötölö-főparancsnok biztosbalkán szereté lätni emberei sorsát. Azt indítványozza tehát, hogy a főváros biztosítsa a tötölöket balesetek ellen. Egy-egy tötölötnök ezer forintra való biztosítása nem kerül többe egy két forintnál; az egész tötölöság biztosítása pedig csak övi 300 forint kiadást ökozna. A főparancsnok azt öhanítja, hogy ezt a főváros rendes büdgetje terhére írják; ha pedig ez nem lehetne, indítványozza, hogy fedezékek a tötölöti segélyalpból. Annyi bizonyos, hogy a tötölö nagy lelki erővel vehetnéne dögöt s bátrabban nézhetne szemébe a veszelynek, ha tudná, hogy szerencsétlenség esetén nem jut vég-inségre.

Süketeknek. Egy közsöng, ki egy közsöngés szer által 23 éves süketéssé és fülvég-szögböl gyógyult ki, készséggel szölgál azon szer leírásával mindenkinek, ki hozzá fordul. Cím: NICHOLSON H. J., Wien IX. Kolingasse 4.

IRODALOM.

Kitüntett közhatalmú folyóirat. Az Aradon megjelölo »Häzi Közlöny«, mely a háztartás, házi gazdálkodás s általában a család tüzhely bármely irányában szükséges ismeretek s tapasztalatok terjesztésére s anyagi ölönyök biztosítására szölgál s rövid egy évi önállósága óta a hazai összes lapok által dicsebretekkel ött a közsöngégek bemutatva s ajánlv: legújabbban a vallás-és közoktatásiügyi miniszteriumnak 17358. sz. a. kelt magas ajánlata s a pécsi kiállításon nyert aranyérem által lett kitüntette. Mi, kik e lapot s ennek tanulságos és közhatalmú irányát szintén ismerjük, örvendünk a méltan megérdemelt kitüntetésnek s kívánjuk, hogy e kitünö lap a közsöng részéről is, mely számos hasznos tudnivalót s anyagi ölönyt nyert belöle, meglé partfogásban részcsüljön. Ugyancsak újból melegen ajánljuk olvasóinknak azaz, hogy a ki e lap iránt érdeklödik s meg akar hasznos volta-

